

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 20.01.2021 § 3

§ 3

Espoon kaupungin lausunto valtioneuvoston koulutuspoliittisesta selonteosta

Valmistelijat / lisätiedot:
Latva-Äijö Annika
Saloranta-Eriksson Outi
Toivonen Kaisu M SUKO
Erma Tapio
Salonen Ilpo
Mattila Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Sivistystoimen johtaja Rinta-aho Harri

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että opetus- ja kulttuuriministeriölle annetaan liitteen mukainen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi (lausuntopyyntö VN/1972/2020)

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemä lisäys on huomioitu pöytäkirjan liitteessä.

Puheenjohtaja Jarmo Niemisen kannattamana teki seuraavan muutosehdotuksen:

Poistetaan lause: ”On kuitenkin tärkeää pitää nämä koulutusmuodot erillään.” liitteen sivulta 5.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Muutos on huomioitu pöytäkirjan liitteessä.

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että opetus- ja kulttuuriministeriölle annetaan liitteen mukainen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi (lausuntopyyntö VN/1972/2020).

Selostus

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Espoon kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi (lausuntopyyntö VN/1972/2020). Lausunto on pyydetty toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriöön 22.1.2021 mennessä. Espoo kuitenkin pyysi ja sai lisää aikaa 2.2. asti.

Espoon lausunto käsitellään opetus- ja varhaiskasvatustalautakunnassa 20.1.2021, Svenska rum -lautakunnassa 21.1.2021 ja kaupunginhallituksessa 1.2.2021.

Valmistellussa koulutuspoliittisessa selonteossa luodaan kuva koulutuksen ja tutkimuksen nykytilasta, tavoitetila ja linjataan tarvittavat toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2040 Suomessa on vahva, laadukkaaseen ja vaikuttavaan kasvatukseen, koulutukseen, tutkimukseen ja kulttuuriin rakentuva sivistysperusta. Kaikilla on oikeus oppia ja kasvaa sekä saada tarvitsemansa tuki ja ohjaus. Selontekoluonnos on lähetetty laajalle lausuntokierrokselle. Eduskunnalle selonteko on tarkoitus antaa vuoden 2021 keväällä.

Espoon lausunto on laadittu suomenkielisen opetuksen tulosityksikön, suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalveluiden - tulosityksikön yhteistyössä. Lausuntoa laadittaessa myös muita sivistystoimen yksiköitä on kuultu.

Lausunnon keskeinen sisältö:

Espoon kaupunki toteaa, että selonteko on kattavasti laadittu ja tarkastelee hyvin tulevaisuuden isoja koulutuspoliittisia haasteita. Selonteon lähtökohdissa on käsitelty kattavasti toimintaympäristön muutokset, jotka tulevat ratkaisevasti vaikuttamaan koulutusalaan ja koko ympäröivään yhteiskuntaan. Koronapandemian jälkivaikutuksia selonteossa ei sivuta.

Selonteossa on otettu voimakkaasti kantaa koulutuksellisen tasa-arvon puolesta. Espoo nostaa kuitenkin esiin, että tarvittavat resurssit varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laadukkaaseen toteuttamiseen ja jatkuvaan kehittämiseen tulee turvata. Polarisaatiokehitys tulee pysäyttää ja opetuksen tulee vastata lasten ja nuorten yksilöllisiin tarpeisiin entistä tehokkaammin.

Lasten ja nuorten psykososiaalinen hyvinvointi tulee turvata. Oppilashuoltoa tulee entisestään vahvistaa, samoin kuin erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden tarpeisiin tulee vastata entistä tehokkaammin. Tämä edellyttää toimivaa moniammatillista yhteistyötä, jossa opetusalan ammattilaisten rinnalla työskentelee muiden alojen asiantuntijoita.

Ruotsinkielisten koulutuspolkujen kehittämiseksi ja ruotsinkielisen henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi on laadittava tarvittavat erilliset askelmerkit, jotta ruotsinkielisille oppijoille pystytään tarjoamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen.

Espoon ja pääkaupunkiseudun kaupunkien opetusryhmissä on huomattavan suuri osuus maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria, joten koulutuspoliittinen selonteko ei voi ohittaa maahanmuuttajia ilman konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Maahanmuuttajataustaisille tarvitaan kohdennettuja toimia kaikille koulutusasteille ja nivelvaiheisiin. Samalla on varmistettava, ettei koulutusjärjestelmän sisälle synny maahanmuuttajille muusta väestöstä kokonaan eriytyneitä koulutuspolkuja. Kielten ja kulttuurien moninaisuus tulee tunnustaa entistä vahvemmin esim. opettajakunnan omassa taustassa.

On hyvä, että opiskelijat voivat liikkua entistä sujuvammin lukio- ja ammatillisen koulutuksen välillä. On kuitenkin tärkeää pitää nämä koulutusmuodot erillään, koska se on yksi tapa tukea erilaisten koulutusmuotojen tarjoamista. Englanninkielinen ylioppilastutkinto vahvistaa omalta osaltaan Suomen kansainvälisyyttä.

Espoon kaupunki pitää tärkeänä, että käynnistetään lainsäädännön kokonaisuudistus, jossa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lainsäädäntö uudistetaan yhtenäiseksi koordinoituksi kokonaisuudeksi, joka tukee yhtenäistä oppimisen polkua ja nostaa kunkin koulutusasteen tehtävät jatkumossa esille.

Espoon kaupunki toteaa, että oppiminen tulee nähdä jatkumona varhaiskasvatuksesta aina korkeakoulutukseen asti. Varhaiskasvatuksen painoarvoa ja varhaisten oppimiskokemusten merkitystä tulee painottaa nykyistä vahvemmin. Esi- ja perusopetuksen nivelvaihetta tulee tukea entistä paremmin.

Varhaiskasvatuksen opettajien henkilöpulan ratkaisu tulee nostaa vahvemmin selonteossa esille. Syyt opettajapulaan ovat moninaiset, eikä niitä voida ratkaista ainoastaan opettajankoulutuspaikkoja lisäämällä. Myös muilla koulutusasteilla tulee varmistaa työvoiman saatavuus.

Päätöshistoria